Κυριακή ΙΣΤ' Ματθαίου: Η παραβολή των ταλάντων (Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 1 Φεβρουαρίου, 2019

(Ματθ. κε' 14-30)

Ο Θεός δημιουργεί ανισότητες και οι άνθρωποι γογγύζουν γι’ αυτό. Είναι σοφότεροι από το Θεό οι άνθρωποι; Αφού ο Θεός δημιουργεί ανισότητες, σημαίνει πως η ανισότητα είναι σοφότερη και καλλίτερη από την ισότητα.**Ο Θεός δημιουργεί την ανισότητα για το καλό του ανθρώπου**, μα οι άνθρωποι δεν μπορούν να δουν το καλό στην ανισότητά τους. **Ο Θεός δημιουργεί την ανισότητα λόγω του κάλλους της ανισότητας**, οι άνθρωποι όμως δε βλέπουν κανένα κάλλος σ’ αυτήν. **Ο Θεός δημιουργεί την ανισότητα από αγάπη**, **που αναπτύσσεται και συντηρείται από την ανισότητα**, ο άνθρωπος όμως δε βλέπει καμιά αγάπη σ’ αυτήν.
Αυτή είναι μια πρωτόγονη ανθρώπινη επανάσταση της τυφλότητας ενάντια στην ενόραση, της αφροσύνης ενάντια στη σοφία, του κακού ενάντια στο καλό, της ασχήμιας ενάντια στην ωραιότητα, του φθόνου ενάντια στην αγάπη. Η Εύα κι ο Αδάμ παραδόθηκαν στη δύναμη του σατανά, για να γίνουν ισόθεοι. Ο Κάιν σκότωσε τον αδερφό του Άβελ, επειδή οι θυσίες τους δε φάνηκαν εξίσου αρεστές στο Θεό. Από τότε ως σήμερα **οι αμαρτωλοί έκαναν πολέμους λόγω της ανισότητας** . Ο Θεός όμως είχε δημιουργήσει την ανισότητα πριν απ’ αυτούς κι αυτή εξακολουθεί να είναι μαζί μας. Και λέμε πριν απ’ αυτούς επειδή **ο Θεός δημιούργησε και τους αγγέλους άνισους**.
Ήταν επιθυμία του Θεού να είναι άνισοι οι άνθρωποι σε όλα τα εξωτερικά χαρακτηριστικά: στον πλούτο, στη δύναμη, στην κοινωνική θέση, στη σοφία κ.τ.ό. Δε θέλει όμως να υπάρχει κανένα είδος ανταγωνιστικότητας.
«*Μη κατακλιθής εις την πρωτοκλισίαν*» (Λουκ. ιδ' 8), δίδαξε ο Κύριος Ιησούς. Εκείνο που θέλει ο Θεός, είναι να υπάρχει ανταγωνιστικότητα στον πολλαπλασιασμό των αρετών: της πίστης, της αγάπης, της ταπείνωσης, της πραότητας και της υπακοής. Ο Θεός έδωσε εσωτερικά και εξωτερικά χαρίσματα, αν και **θεωρεί τα εξωτερικά χαρίσματα κατώτερα και πιο ασήμαντα από τα εσωτερικά** . Έδωσε τα εξωτερικά χαρίσματα τόσο στα ζώα όσο και στον άνθρωπο. Σκόρπισε τον πλούσιο θησαυρό των εσωτερικών χαρισμάτων όμως μόνο στις ψυχές των ανθρώπων. Ο Θεός έδωσε στους ανθρώπους κάτι παραπάνω απ’ ό,τι έδωσε στα ζώα. Γι’ αυτό κι έχει περισσότερες απαιτήσεις από τους ανθρώπους. Κι αυτό το παραπάνω που έδωσε στους ανθρώπους, συνίσταται στις πνευματικές δωρεές.
Ο Θεός έδωσε στους ανθρώπους τα εξωτερικά χαρίσματα, για να

υπηρετούν τα εσωτερικά. Όλα τα εξωτερικά χαρίσματα λειτουργούν ως μέσα στον εσωτερικό άνθρωπο. Όλα τα πρόσκαιρα είναι προγραμματισμένα να υπηρετούν τα αιώνια, όλα τα θνητά να υπηρετούν τα αθάνατα. Ο άνθρωπος που λειτουργεί αντίθετα, που δαπανά όλα τα πνευματικά του χαρίσματα αποκλειστικά για την απόκτηση εξωτερικών, πρόσκαιρων αγαθών, πλούτου, δύναμης, επίγειας δόξας κλπ. είναι σαν το γιο που κληρονομεί από τον πατέρα του μεγάλο πλούτο και τον ξοδεύει όλο για ν' αγοράσει στάχτες.
Για τους ανθρώπους που ένιωσαν μέσα τους τα χαρίσματα με τα οποία τους προίκισε ο Θεός, όλα τα εξωτερικά έχουν πολύ λίγη σημασία, όπως είναι το δημοτικό σχολείο σ' εκείνον που προχώρησε σε υψηλότερα στάδια εκπαίδευσης. **Εκείνοι που αγωνίζονται ν' αποκτήσουν εξωτερικά χαρίσματα είναι οι άφρονες, όχι οι σοφοί**. Οι σοφοί αποδύονται σε σκληρότερους μα πιο αποδοτικούς αγώνες, ώστε να πολλαπλασιάσουν τα εσωτερικά τους χαρίσματα. **Για την εξωτερική ισότητα αγωνίζονται εκείνοι που δεν μπορούν ή δεν τολμούν να κοιτάξουν μέσα τους, που δεν βάζουν τον εαυτό τους ν' αγωνιστεί στον εσωτερικό και σπουδαιότερο χώρο του ανθρωπισμού τους.**
Ο Θεός δεν εκτιμά τι είναι ή τι έχει ο άνθρωπος σ' αύτόν τον κόσμο, πώς ντύνεται, πώς τρέφεται, πώς διδάσκεται ή πόσο τον εκτιμούν οι άλλοι.**Ο Θεός κοιτάζει την καρδιά του ανθρώπου**. Με άλλα λόγια, ο Θεός δεν προσέχει την εξωτερική θέση του ανθρώπου, αλλά την εσωτερική του πρόοδο, την ανάπτυξη και τον εμπλουτισμό του εν πνεύματι και αληθεία. Γι' αυτά μας μιλάει **το σημερινό ευαγγέλιο. Η παραβολή των ταλάντων**, δηλαδή των **πνευματικών χαρισμάτων** που ο Θεός έδωσε στις ψυχές όλων των ανθρώπων, δείχνει τη μεγάλη εσωτερική ανισότητα των ανθρώπων στην ίδια τους τη φύση. Δείχνει όμως και πολύ περισσότερα. Στην υψιπετή πτήση της η παραβολή αυτή υψώνεται πάνω από την ιστορία της ανθρώπινης ψυχής, από την αρχή ως το τέλος της. Αν μπορούσε ο άνθρωπος να κατανοήσει στην πληρότητά της τη διδαχή της παραβολής αυτής και να την τηρήσει στη ζωή του, θα κέρδιζε την αιώνια σωτηρία του στη βασιλεία του Θεού.

*

«*Ώσπερ γαρ άνθρωπος αποδημών εκάλεσε τους ιδίους δούλους και παρέδωκεν αυτοίς τα υπάρχοντα αυτού· και ω μεν έδωκε πέντε τάλαντα, ω δε δύο, ω δε εν, εκάστω κατά την ιδίαν δύναμιν, και απεδήμησεν ευθέως*» (Ματθ. κε' 14,15). Με τον **άνθρωπο** εδώ πρέπει να κατανοήσουμε τον παντογνώστη Θεό, τον Δοτήρα παντός αγαθού. **Δούλοι** είναι οι άγγελοι κι οι άνθρωποι. **Αποδημία** του Θεού πρέπει να λογαριαστεί η μακροθυμία Του. **Τάλαντα** είναι τα πνευματικά χαρίσματα, που χορηγεί ο Θεός σ' όλα τα λογικά πλάσματά Του. Το ότι όλα τα χαρίσματα του Θεού είναι μεγάλα, φαίνεται από την ειδική ονομασία τους, τα «τάλαντα». Τάλαντο ήταν ένα νόμισμα μεγάλης αξίας, ίσο με την αξία πέντε χρυσών δουκάτων. Επαναλαμβάνουμε πως ο Κύριος σκόπιμα ονόμασε τα χαρίσματά Του «τάλαντα», για να δείξει πως αξίζουν πολύ, πως ο μεγαλόδωρος Δημιουργός προίκισε πλούσια τα

πλάσματά Του. Είναι τόσο μεγάλα τα **χαρίσματα** αυτά, ώστε **ακόμα κι αυτός που έλαβε το ένα τάλαντο, πρέπει να υπολογίσουμε πως έλαβε αρκετά**. Ο άνθρωπος υποδηλώνει τον ίδιο τον Ιησού Χριστό, όπως φαίνεται από το ευαγγέλιο του Λουκά, που λέει πως ήταν «*άνθρωπός τις ευγενής*» (Λουκ. ιθ' 12). Ευγενής άνθρωπος είναι ο ίδιος ο Κύριος Ιησούς Χριστός, ο μονογενής Υιός του Θεού, ο Υιός του Υψίστου.

Αυτό το διαπιστώνουμε καθαρά κι από άλλα λόγια της ίδιας ευαγγελικής περικοπής: «*Άνθρωπός τις ευγενής επορεύθη εις χώραν*
μακράν λαβείν εαυτώ βασιλείαν και υποστρέψαι» (αυτ.). Μετά την Ανάληψή Του ο Κύριος Ιησούς ανέβηκε στον ουρανό για να λάβει τη Βασιλεία Του και υποσχέθηκε πως θα επιστρέψει στη γη ως Κριτής.
Όταν κατανοήσουμε ως άνθρωπο τον Κύριο Ιησού, τότε δούλοι Του είναι οι απόστολοι, οι επίσκοποι, οι κληρικοί και όλοι οι πιστοί. **Το Άγιο Πνεύμα έχει χορηγήσει πολλά χαρίσματα στον καθένα τους (μέσα από τη διαφορετικότητα και την ανισότητά τους)**. Έτσι **ο ένας συμπληρώνει τον άλλον κι όλοι μαζί φτάνουν στην πνευματική ανάπτυξη και στην τελείωσή τους.** «*Διαιρέσεις δε χαρισμάτων εισί, το δε αυτό Πνεύμα· και διαιρέσεις διακονιών εισι, και ο αυτός Κύριος· και διαιρέσεις ενεργημάτων εισίν, ο δε αυτός εστι Θεός, ο ενεργών τα πάντα εν πάσιν. Εκάστω δε δίδοται η φανέρωσις του Πνεύματος προς το συμφέρον... πάντα δε ταύτα ενεργεί το εν και το αυτό Πνεύμα, διαιρούν ιδία εκάστω καθώς βούλεται*» (Α' Κορ. ιβ' 4-7,11).

Με το μυστήριο του **βαπτίσματος** όλοι οι πιστοί δέχονται πλούσια τα χαρίσματα αυτά. Με τα άλλα μυστήρια της Εκκλησίας, τα χαρίσματα αυτά **ενισχύονται** και **πολλαπλασιάζονται** από το Θεό.

Με τα **πέντε τάλαντα** οι ερμηνευτές κατανοούν τις πέντε αισθήσεις, με τα **δύο τάλαντα** την ψυχή και το σώμα και με το **ένα τάλαντο** την ενιαία ύπαρξη του ανθρώπου. Οι πέντε σωματικές αισθήσεις δόθηκαν στον άνθρωπο για να υπηρετούν το πνεύμα και τη σωτηρία του. Ανήκει στη θέληση του ανθρώπου να υπηρετήσει το Θεό με την ψυχή και το σώμα του και να εμπλουτίσει τον εαυτό του με τη γνώση του Θεού και με καλά έργα. Ολόκληρος ο άνθρωπος πρέπει να αφεθεί στη διάθεση του Θεού.

Στην παιδική του ηλικία ο άνθρωπος ζει με τις πέντε αισθήσεις του. Αυτή είναι μια απόλυτα σωματική ζωή. Όταν ωριμάσει ο άνθρωπος κατανοεί τη δυαδικότητά του και τον πόλεμο που διεξάγεται ανάμεσα στο σώμα και το πνεύμα. Στην πλήρη πνευματική ωριμότητά του ο άνθρωπος αισθάνεται τον εαυτό του ως ενιαίο πνεύμα, ξεπερνώντας τη διαίρεση του εαυτού του σε πέντε ή σε δύο. Σ’ αυτήν ακριβώς την πλήρη ωριμότητά του ο άνθρωπος έχει την αίσθηση του νικητή, αντιλαμβάνεται ότι απειλείται από την υπερηφάνεια, από την υποτίμηση των άλλων και την ανυπακοή

στο Θεό. Όταν φτάσει στα μέγιστα ύψη, τότε πέφτει στη μεγαλύτερη καταστροφή και θάβει τα ταλέντα του στη γη.

Ο Θεός δίνει στον καθένα ανάλογα με τη δύναμή του, όσα δηλαδή μπορεί κανείς ν' αντέξει και να χρησιμοποιήσει. Ο Θεός βέβαια δίνει στον καθένα ανάλογα και με το σχέδιο της θείας Του Πρόνοιας. Όλα τα μέλη μιας οικογένειας δεν έχουν τις ίδιες ικανότητες για να κάνουν την ίδια δουλειά. Ένας έχει μερικές ικανότητες κι άλλος κάποιες άλλες. Ο καθένας προσφέρει ανάλογα με τις δικές του ικανότητες.

Και απεδήμησεν ευθέως. Τα λόγια αυτά φανερώνουν την **ταχύτητα της δημιουργίας του Θεού**. Όταν ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο, το έκανε γρήγορα. Όταν ο Κύριος Ιησούς ήρθε στη γη για χάρη της Νέας Κτίσης, για την ανακαίνιση του κόσμου, έφερε σε πέρας το έργο Του γρήγορα: αποκάλυψε και χορήγησε τις δωρεές Του κι αμέσως ακολούθησε το δρόμο Του.

Τι έκαναν τώρα οι υπηρέτες τα τάλαντα που έλαβαν; «*Πορευθείς δε ο τα πέντε τάλαντα λαβών ειργάσατο εν αυτοίς και εποίησεν άλλα πέντε τάλαντα, ωσαύτως και ο τα δύο εκέρδησε και αυτός άλλα δύο. ο δε το εν λαβών απελθών ώρυξεν εν τη γη και απέκρυψε το αργύριον του κυρίου αυτού*» (Ματθ. κε' 16-18). Όλες οι εφαρμογές και οι συναλλαγές που γίνονται ανάμεσα στους ανθρώπους, είναι μια εικόνα αυτού που γίνεται ή που πρέπει να γίνεται στο βασίλειο των ψυχών τους. Από εκείνον που κληρονομεί κάποια περιουσία, περιμένουν να την αυξήσει. Από εκείνον που έχει κληρονομήσει αγρούς, περιμένουν να τους καλλιεργήσει. Από εκείνον που έμαθε κάποια δουλειά, περιμένουν να τη χρησιμοποιήσει, τόσο για το δικό του όφελος όσο και για τους δικούς του. Απ' αυτόν που γνωρίζει κάποια τέχνη, αναμένουν να την μεταδώσει σε κάποιον άλλον. Από αυτόν που επένδυσε χρήματα στο εμπόριο, περιμένουν να τ' αυξήσει. Οι άνθρωποι κινούνται, εργάζονται, βελτιώνουν τα πράγματα, μαζεύουν, συναλλάσσονται, αγοράζουν και πουλάνε. Όλοι αγωνίζονται για να αποκτήσουν εκείνα που είναι απαραίτητα για τις σωματικές τους ανάγκες, προσπαθούν να βελτιώσουν την υγεία τους, μεριμνούν για τις καθημερινές ανάγκες τους και αγωνίζονται να εξασφαλίσουν την καλοπέρασή τους για όσο περισσότερο χρόνο γίνεται. Κι αυτό είναι απλά ένα αδρό σχέδιο αυτών που πρέπει να κάνει ο άνθρωπος για την ψυχή του, αφού **η ψυχή είναι πιο σπουδαία από το σώμα**. **Όλες οι εξωτερικές ανάγκες μας είναι μια εικόνα των πνευματικών μας αναγκών, μια υπενθύμιση και μια διδαχή** πώς πρέπει ν' ασκούμε τον εαυτό μας, ώστε να φροντίζει για τους πεινασμένους και διψασμένους, για τους γυμνούς και τους άρρωστους, τους ακάθαρτους και τους δυστυχισμένους, τόσο σωματικά όσο και ψυχικά.

Όποιος από μας έλαβε από το Θεό πέντε τάλαντα ή δύο ή ένα, τάλαντα πίστης, σοφίας, γενναιοδωρίας, φόβου Θεού, δίψας για πνευματική καθαρότητα και δύναμη,

ταπείνωσης και υπακοής στο Θεό, πρέπει ν' αγωνιστεί ώστε τουλάχιστο να τα διπλασιάσει, όπως έκαναν ο πρώτος κι ο δεύτερος δούλος κι όπως κάνουν κατά κανόνα οι άνθρωποι όταν ασχοληθούν με το εμπόριο ή με κάποια τέχνη. Εκείνος που δεν πολλαπλασιάζει το χάρισμα που του δόθηκε - όσο μεγάλο ή μικρό κι αν είναι το χάρισμα αυτό - θα κοπεί σαν άκαρπο δέντρο και θα καεί. Αυτό που κάνει ο οικοδεσπότης σε κάθε καρποφόρο δέντρο που δεν καρποφορεί, που μάταια το είχε σκάψει, το είχε περιποιηθεί και φράξει, θα κάνει κι ο μεγάλος Οικοδεσπότης τού σύμπαντος, για τον Οποίο **οι άνθρωποι είναι τα πολύτιμα δέντρα.**

Προσέξτε με πόση έκπληξη και χλευασμό αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι εκείνον που κληρονόμησε εδάφη από τον πατέρα του και δεν κάνει τίποτα, αλλά κάθεται και σπαταλά τον πλούτο του στις προσωπικές σωματικές ανάγκες και απολαύσεις του. Ούτε ο ευτελέστερος από τους ζητιάνους δεν προκαλεί τόσο την περιφρόνηση των ανθρώπων, όσο ο τεμπέλης. Τέτοιος άνθρωπος είναι η ίδια η εικόνα τού πνευματικά οκνηρού που έλαβε από το Θεό ένα τάλαντο πίστης ή σοφίας ή ευγλωττίας ή οποιοδήποτε άλλο χάρισμα και το έθαψε αχρησιμοποίητο στη λάσπη τού σώματός του. Δεν το αύξησε με το μόχθο του, δεν το έδειξε σε κανέναν από υπερηφάνεια, δεν ωφέλησε κανέναν μ' αυτό, από φιλαυτία.

«*Μετά δε χρόνον πολύν έρχεται ο κύριος των δούλων εκείνων και συναιρεί μετ' αυτών λόγον*» (Ματθ. κε' 19). Ο Θεός δεν απομακρύνεται ούτε στιγμή από τους ανθρώπους. Η βοήθειά Του συνεχίζεται από μέρα σε μέρα, σαν ποτάμι που ξεχειλίζει. Ο καιρός τής κρίσης Του όμως, ο καιρός τού λογαριασμού που θα κάνει με τους ανθρώπους, αργεί να έρθει. **Ο Θεός είναι γρήγορος να βοηθήσει εκείνους που ζητούν τη βοήθειά Του, αργεί όμως να ζητήσει το λογαριασμό από εκείνους που τον εξοργίζουν, που χαραμίζουν άσκοπα τα χαρίσματά Του**. Εδώ μιλάμε για την Τελική Του Κρίση, όταν έρθει η συντέλεια του χρόνου και θα κληθούν όλοι οι εργάτες να λάβουν το μισθό τους.

«*Και προσελθών ο τα πέντε τάλαντα λαβών προσήνεγκεν άλλα πέντε τάλαντα λόγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ιδε άλλα πέντε τάλαντα εκέρδησα επ' αυτοίς. εφη αυτώ ο κύριος αυτού· ευ, δούλε αγαθέ και πιστέ! επί ολίγα ης πιστός, επί πολλών σε καταστήσω· είσελθε εις την χαράν τού κυρίου σου. προσελθών δε και ο τα δυο τάλαντα λαβών είπε· κύριε, δυο τάλαντά μοι παρέδωκας· ιδε δύο άλλα τάλαντα εκέρδησα επ' αυτοίς. εφη αυτώ ο κύριος αυτού· ευ, δούλε αγαθέ και πιστέ! επί ολίγα ης πιστός, επί πολλών σε καταστήσω· είσελθε εις την χαράν τού κυρίου σου*» (Ματθ. κε' 20-23).

Ένας ένας οι δούλοι εμφανίστηκαν στον κύριό τους και παρουσίασαν το λογαριασμό τους: πόσα έλαβαν και πώς τα διαχειρίστηκαν. **Θα εμφανιστούμε κι εμείς ένας ένας μπροστά στον Κύριο του ουρανού και της γης και θα παρουσιάσουμε το λογαριασμό μας μπροστά σε εκατομμύρια μαρτύρων: πόσα λάβαμε και**

τι χρήση τους κάναμε. Τη στιγμή εκείνη τίποτα δεν μπορεί να μείνει κρυφό. Το φως τού Κυρίου θα φωτίσει όλους όσοι θα παρευρίσκονται κι όλοι θα γνωρίζουν την αλήθεια όλων, ο ένας του άλλου. Αν στη ζωή αυτή κατορθώσαμε να διπλασιάσουμε τα χαρίσματά μας, θα παρουσιαστούμε στον Κύριο με πρόσωπο λαμπερό, με καρδιά ελεύθερη, όπως οι δυο πρώτοι καλοί και πιστοί δούλοι. Θα φωτιστούμε από το φως τού Κυρίου και θα παραμείνουμε αιώνια ζωντανοί, ακούγοντας τα λόγια Του: *ευ, δούλε αγαθέ και πιστέ!* Αλίμονό μας όμως αν παρουσιαστούμε στον Κύριο και στους αγγέλους Του όπως ο τρίτος δούλος, με άδεια χέρια, πονηροί και οκνηροί δούλοι. **Τι σημαίνουν τα λόγια, *επί ολίγα ης πιστός, επί πολλών σε καταστήσω;*** Σημαίνουν πως όλα τα χαρίσματα που λάβαμε από το Θεό σ' αυτόν τον κόσμο, όσα κι αν είναι αυτά, είναι λίγα αν συγκριθούν με τις ευλογίες που αναμένουν τους πιστούς στη μέλλουσα βασιλεία. Όπως γράφει ο απόστολος Παύλος, «*οφθαλμός ουκ είδε και ους ουκ ήκουσε και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη, α ητοίμασεν ο Θεός τοις αγαπώσιν αυτόν*» (Α' Κορ. β' 9). Η παραμικρή προσπάθεια που γίνεται από αγάπη στο Θεό, ανταμείβεται από Εκείνον με πλούσια και βασιλικά δώρα. Γι' αυτό **το λίγο που υπομένουν οι πιστοί σ' αυτή τη ζωή από υπακοή στο Θεό, όσο μικρή κι αν είναι η προσπάθειά τους για την ψυχή τους, ο Θεός θα τους στεφανώσει με δόξα** τέτοια, που ποτέ δεν έχουν γνωρίσει ή φανταστεί βασιλείς αυτού του κόσμου.

Τι έγινε τώρα με τον πονηρό και οκνηρό δούλο; «*Προσελθών δε και ο το εν τάλαντον ειληφώς είπε· κύριε, έγνων σε ότι σκληρός ει άνθρωπος, θερίζων όπου ουκ έσπειρας και συνάγων όθεν ου διεσκόρπισας. και φοβηθείς απελθών έκρυψα το τάλαντόν σου εν τη γη· ιδε έχεις το σον*» (Ματθ. κε' 24-25). 'Έτσι δικαιολόγησε την πονηριά και την οκνηρία του στον κύριό του ο τρίτος δούλος. Μα δεν ήταν μόνος του σ' αυτό. **Πόσοι τέτοιοι υπάρχουν ανάμεσά μας, που κατηγορούν και ενοχοποιούν το Θεό για κάθε κακία, αμέλεια, οκνηρία και φιλαυτία τους;** Δεν αναγνωρίζουν και δεν ομολογούν την αμαρτία τους, δεν είναι σίγουροι ότι ο Θεός αγαπά τους ανθρώπους και γι' αυτό αντιτίθενται στο Θεό από την κακία, τη φτώχεια και την αποτυχία τους.

Κάθε λέξη που απευθύνει ο οκνηρός δούλος στον κύριό του είναι απόλυτα **ψευδής**. Πού θερίζει ο Θεός εκεί που δεν έσπειρε; Πού συνάζει εκεί που δε σκόρπισε; Υπάρχει έστω κι ένας μοναδικός σπόρος στη γη που δεν τον έσπειρε ο Θεός; Υπάρχουν καλοί καρποί στο σύμπαν ολόκληρο που δεν είναι αποτέλεσμα του έργου τού Θεού; **Οι πονηροί και άπιστοι παραπονούνται, για παράδειγμα, όταν ο Θεός τους παίρνει τα παιδιά.** «Δέστε, φωνάζουν, πόσο άσπλαχνα παίρνει τα παιδιά μας πριν από την ώρα τους». **Από ποια άποψη είναι δικά σας τα παιδιά; Προτού εσείς τα ονομάσετε δικά σας, δεν ήταν δικά Του; Και γιατί πριν από την ώρα τους; Εκείνος που δημιούργησε το χρόνο, δεν ξέρει πότε είναι ο σωστός χρόνος τους;** Ούτε ένας ιδιοκτήτης στη γη δεν περιμένει να ωριμάσει ολόκληρο το δάσος για να κάνει την κοπή των δέντρων, αλλά κόβει μικρά ή μεγάλα δέντρα,

ανάλογα με τις ανάγκες τού σπιτιού του, είτε τα φύτεψε πολύ καιρό νωρίτερα είτε πρόσφατα. **Αντί να κατηγορούμε το Θεό και να καταριόμαστε Εκείνον από τον Οποίο εξαρτάται η κάθε ανάσα μας, θα ήταν καλύτερα να λέμε μαζί με τον πολύαθλο Ιώβ:** «*Ο Κύριος έδωκεν, ο Κύριος αφείλατο· ως τω Κυρίω έδοξεν, ούτω και εγένετο· είη το όνομα Κυρίου ευλογημένον εις τους αιώνας*» (Ιώβ, α 21).

Οι πονηροί και άπιστοι κατηγορούν το Θεό όταν το χαλάζι καταστρέφει τα σπαρτά τους, όταν τα πλοία τους που είναι φορτωμένα με εμπορεύματα χάνονται στη θάλασσα ή όταν αρρωσταίνουν κι είναι αβοήθητοι. **Ο γογγυσμός κι η αγανάκτηση εναντίον τού Θεού είναι σκληρό πράγμα.** Το κάνουν αυτό όμως οι άνθρωποι **επειδή ξεχνούν την αμαρτία τους**, ή επειδή δεν μπορούν απ' αυτά ν' αντλήσουν διδάγματα για τη σωτηρία τής ψυχής τους.

Ο Κύριος απαντά στις ψεύτικες δικαιολογίες τού δούλου: «*Αποκριθείς δε ο κύριος αυτού είπεν αυτώ· πονηρέ δούλε και οκνηρέ! ηδεις ότι θερίζω όπου ουκ έσπειρα και συνάγω όθεν ου διεσκόρπισα! έδει ουν σε βαλείν το αργύριόν μου τοις τραπεζίταις, και ελθών εγώ εκομισάμην αν το εμόν συν τόκω*» (Ματθ. κε' 26-27). Οι τραπεζίτες κάνουν συναλλαγές με χρήματα. Ανταλλάσσουν χρήματα και κερδίζουν τον τόκο. **Εδώ όμως κρύβεται κι άλλο νόημα. Με τους τραπεζίτες πρέπει να κατανοήσουμε τους ευεργέτες. Τα χρήματα υποδηλώνουν τα χαρίσματα του Θεού. Τόκος είναι η σωτηρία τής ψυχής. Βλέπετε πώς όλα όσα γίνονται εδώ ανάμεσα στους ανθρώπους, είναι εικόνα αυτών που γίνονται και που θα γίνουν στο πνευματικό βασίλειο αυτής της ζωής;** Ακόμα κι οι τραπεζίτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν εικόνα τής πνευματικής πραγματικότητας που υπάρχει μέσα στον άνθρωπο. Μ' αυτόν τον τρόπο θέλει να πει ο Κύριος στον οκνηρό δούλο: Έλαβες ένα δώρο από το Θεό. Δε θέλησες να το χρησιμοποιήσεις για τη σωτηρία σου. Γιατί δεν το έδωσες τουλάχιστο σε κάποιον ευεργέτη, σε κάποιον ευαίσθητο άνθρωπο, που θα έδινε το δώρο αυτό σε άλλους που το είχαν ανάγκη και θα το χρησιμοποιούσαν για τη σωτηρία τους; Έτσι όταν θα ερχόμουν Εγώ, θά 'βρισκα περισσότερους ανθρώπους σωσμένους, πολλούς που θα ήταν πιστοί, συμπαθείς και ταπεινοί. Αντί γι' αυτό εσύ έκρυψες το ταλέντο στη γη του σώματός σου, αυτό σάπισε στον τάφο και τώρα σου είναι άχρηστο. Αυτά θα πει ο Κύριος στην Τελική Κρίση Του.

Πόσο, αλήθεια, καθαρή αλλά και φοβερή είναι η διδαχή αυτή για εκείνους που διαθέτουν πλούτο πολύ και δε δίνουν στους φτωχούς, ή σ' εκείνους που έχουν σοφία μεγάλη και την κλειδώνουν μέσα τους, σα νά 'ναι τάφος, ή σ' αυτούς που έχουν κάθε είδος αγαθού ή ικανότητας και δεν τα δείχνουν σε κανέναν, ή δύναμη μεγάλη και δεν προστατεύουν τους αδύναμους και δυστυχείς, ή έχουν όνομα δυνατό, είναι διάσημοι και δε ρίχνουν ούτε μια ακτίνα σ' αυτούς που ζουν στο σκοτάδι! Το καλλίτερο που θα μπορούσε να πει κανείς γι' αυτούς, είναι πως είναι ληστές.**Τα δώρα τού Θεού τα λογαριάζουν δικά τους, παίρνουν αυτά που ανήκουν στους άλλους και**

κρύβουν αυτά που τους δόθηκαν. Δεν είναι απλά ληστές αλλά διαρρήκτες, αφού δεν βοηθούν αυτούς που μπορούν και δεν τους οδηγούν στη σωτηρία τους. Η αμαρτία τους δεν είναι μικρότερη από εκείνην του ανθρώπου εκείνου που καθόταν στην όχθη τού ποταμού μ' ένα σχοινί κι έβλεπε κάποιον άλλον που πνιγόταν, μα δεν του πέταγε το σχοινί για να σωθεί. Σε τέτοιους ανθρώπους ο Κύριος θα πει οπωσδήποτε αυτά που είπε στον οκνηρό δούλο τής παραβολής: «*Άρατε ουν απ' αυτού το τάλαντον και δότε τω έχοντι δέκα τάλαντα· τω γαρ έχοντι παντί δοθήσεται, από δε του μη έχοντος και ο έχει αρθήσεται απ' αυτού· και τον αχρείον δούλον εκβάλετε εις το σκότος το εξώτερον εκεί έσται ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων*» (Ματθ. κε' 28-30). Πολλές φορές συμβαίνει σ' αυτή τη ζωή ώστε το λίγο που έχει ένας άνθρωπος να του το παίρνουν και να το δίνουν σε κάποιον που έχει πολλά. Αυτό δεν είναι παρά μια εικόνα εκείνων που γίνονται στο πνευματικό βασίλειο. Δεν παίρνει κάποιος πατέρας χρήματα από ένα γιο που έχει έκλυτη ζωή, για να τα δώσει στο σοφό γιο του που ξέρει πώς να τα χρησιμοποιήσει; Δεν παίρνουν το όπλο από έναν αναξιόπιστο στρατιώτη για να το δώσουν σ' έναν άλλον αξιόπιστο; **Ο Θεός παίρνει πίσω τα δώρα Του από τους άπιστους δούλους, ακόμα κι απ' αυτή τη ζωή.** Σκληρόκαρδοι πλούσιοι άνθρωποι συχνά χρεωκοπούν και πεθαίνουν φτωχοί. Φίλαυτοι σοφοί άνθρωποι καταλήγουν σε παράνοια και τρέλα. Άγιοι που νικήθηκαν από την υπερηφάνεια πέφτουν στην αμαρτία και τελειώνουν τη ζωή τους ως μεγάλοι αμαρτωλοί. Τύραννοι άρχοντες καταντούν γελοίοι και χάνουν την εξουσία τους. Ιερείς που δε δίδαξαν τους άλλους με το λόγο ή το παράδειγμά τους πέφτουν όλο και πιο βαθιά στην αμαρτία, ωσότου τελειώσουν τη ζωή αυτή με μεγάλα βάσανα. Χέρια που δε θέλησαν να κάνουν αυτό που μπορούσαν, αρχίζουν να τρέμουν ή να σκληραίνουν, να παθαίνουν αγκύλωση. Γλώσσες που δεν έλεγαν την αλήθεια που μπορούσαν να πουν, πρίζονται ή μένουν νεκρές. Και γενικά όλοι όσοι κρύβουν τα δώρα τού Θεού τελειώνουν τη ζωή τους ως επαίτες, με άδεια χέρια.

Ένα δώρο που δόθηκε σ' έναν πονηρό, σκληρό και φίλαυτο άνθρωπο, δεν το παίρνουν αμέσως μετά το θάνατό του και το δίνουν στους στενότερους συγγενείς του, που τον κληρονομούν; Το σπουδαιότερο πράγμα είναι πως το δώρο που δόθηκε στον άπιστο το παίρνουν πρώτα, του το αφαιρούν κι έπειτα τον στέλνουν για να καταδικαστεί. Ο Θεός δεν καταδικάζει κανέναν ενώ κρατά ακόμα το πολύτιμο δώρο Του. Ο άνθρωπος που καταδικάστηκε από τα εγκόσμια δικαστήρια, προτού τον στείλουν να υπηρετήσει την ποινή του, τον απογυμνώνουν από τα δικά του ρούχα και του φορούν τη στολή της φυλακής, τη στολή τής καταδίκης και της ντροπής. Αυτό γίνεται και με κάθε δικασμένο αμαρτωλό. Πρώτα του βγάζουν κάθε θεϊκό που έχει πάνω του και μετά τον στέλνουν στο σκότος το εξώτερον, εκεί όπου ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων.

***

Η παραβολή αυτή μας δίνει μια ξεκάθαρη διδαχή πως δε θα κατακριθεί εκείνος μόνο που διαπράττει το πονηρό, αλλά κι αυτός που δεν πράττει το

καλό. Ο απόστολος Ιάκωβος διδάσκει: «Ειδότι ουν καλόν ποιειν και μη ποιοοντι, αμαρτία αυτώ έστιν» (Ιακ. δ' 17).

Όλες οι διδαχές τού Χριστού, όπως και το παράδειγμά Του, μας συνιστούν να κάνουμε το καλό. Το να απέχουμε από τη διάπραξη του κακού, είναι το σημείο εκκίνησης. Ολόκληρος ο δρόμος της χριστιανικής ζωής όμως πρέπει να στρωθεί με λουλούδια, δηλαδή καλά έργα. Η τέλεση καλών έργων μας βοηθάει άπειρα στο να προφυλαχτούμε από τα κακά έργα. Είναι δύσκολο να προφυλαχτεί κανείς από το κακό, αν ταυτόχρονα δεν προχωρήσει στην τέλεση του καλού, δεν μπορεί να προφυλαχτεί από την αμαρτία, αν δεν ασκήσει τη φιλανθρωπία.

Η παραβολή αυτή μας διαβεβαιώνει πως ο Θεός είναι αμέριστα εύσπλαχνος προς όλους μας, αφού σε κάθε πλασμένο άνθρωπο έχει δώσει και κάποιο χάρισμα. Είναι αλήθεια πως σε μερικούς έχει δώσει περισσότερα και σε άλλους λιγότερα, αυτό όμως δεν αλλάζει με κανένα τρόπο την κατάσταση, αφού ο Θεός απαιτεί περισσότερα από εκείνον που έλαβε πολλά και λιγότερα από αυτόν που έλαβε λίγα. Σε όλους όμως δόθηκαν αρκετά για να σωθούν οι ίδιοι, αλλά και να βοηθήσουν στη σωτηρία των άλλων.

Θα είναι λάθος να σκεφτεί κανείς πως στην παραβολή αυτή ο Κύριος μιλάει μόνο για τους πλούσιους αυτού του κόσμου. Όχι. Ο Χριστός μιλάει για όλους τους ανθρώπους χωρίς διάκριση. Όλοι, χωρίς εξαίρεση, ήρθαν σ' αυτόν τον κόσμο με κάποιο χάρισμα. Η χήρα που έδωσε τα τελευταία δύο της λεπτά στο ναό της Ιερουσαλήμ, με μέτρο το χρήμα ήταν πάρα πολύ φτωχή, ήταν πολύ πλούσια όμως από την άποψη της θυσίας και του φόβου του Θεού. Και για την καλή χρήση αυτού του δώρου - μάλιστα, του δώρου των δύο λεπτών - την εγκωμίασε ο ίδιος ο Κύριος. «*Αμήν λέγω υμίν ότι η χήρα η πτωχή αυτή πλείον πάντων έβαλε των βαλλόντων εις το γαζοφυλάκιον*» (Μάρκ. ιβ' 43).

Ας πάρουμε ένα περιστατικό που είναι πιο δύσκολο και πιο δυσερμήνευτο. Σκέψου έναν τυφλό άνθρωπο, που είναι ταυτόχρονα και κωφάλαλος. Όλη του την επίγεια ζωή, από τη γέννησή του ως το θάνατο, την πέρασε ζώντας μ' αυτόν τον τρόπο. Θα σε ρωτήσει κάποιος: «Τι χάρισμα έλαβε ο άνθρωπος αυτός από το Θεό; Πώς μπορεί να σωθεί αυτός;».

Έχει κι αυτός ο άνθρωπος ένα χάρισμα και μάλιστα μεγάλο. Αυτός δεν μπορεί να βλέπει τους άλλους, οι άλλοι όμως τον βλέπουν. Ο ίδιος δεν μπορεί να δώσει ελεημοσύνη, προκαλεί όμως την ελεημοσύνη των άλλων. Δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει λόγια για να μιλήσει για το Θεό, λειτουργεί όμως σαν μια ζωντανή υπόμνηση στους άλλους. Δεν μπορεί να κηρύξει με λόγια, θυμίζει όμως στους άλλους

πώς πρέπει να ομολογούν το Θεό. Αυτός μπορεί πραγματικά να φέρει πολλούς στη σωτηρία κι έτσι να σωθεί κι ο ίδιος.

Πρέπει να ξέρουμε πως οι τυφλοί κι οι κωφάλαλοι γενικά δεν είναι από εκείνους που κρύβουν το ταλέντο τους. Δεν κρύβονται από τους ανθρώπους, κι αυτό είναι αρκετό. Όλα όσα έχουν να δείξουν, αυτά δείχνουν: **τον εαυτό τους**. Αυτά είναι τα χρήματα που δίνουν στους τραπεζίτες και μετά τα επιστρέφουν στον Κύριο με τον τόκο τους. Είναι κι αυτοί δούλοι τού Θεού. Γεμίζουν τις καρδιές των ανθρώπων με φόβο και αγάπη. Παρουσιάζουν το κήρυγμα του Θεού χαραγμένο στη σάρκα τους. Αυτοί που συνήθως θάβουν τα χαρίσματα του Θεού στη γη, είναι εκείνοι που έχουν μάτια, αυτιά και γλώσσα. Σ' αυτούς δόθηκαν πολλά. Κι όταν τους ζητηθούν πολλά, δε θά 'χουν τίποτα να δώσουν.

Η ανισότητα λοιπόν έχει τοποθετηθεί στην ίδια τη βάση της δημιουργίας. Πρέπει να χαιρόμαστε μ' αυτή την ανισότητα, όχι να επαναστατούμε εναντίον της. Έχει τοποθετηθεί εκεί από αγάπη, όχι από μίσος, από πρόνοια, όχι από αφροσύνη. Η ζωή του ανθρώπου δεν χειροτέρεψε από την απουσία ισότητας, αλλ' από την απουσία τής αγάπης και της πνευματικής γνώσης των ανθρώπων. Ας αυξήσουμε την αγάπη μας για το Θεό και την πνευματική μας αντίληψη για τη ζωή και τότε θα δούμε πως ακόμα και διπλάσια ανισότητα δε θα μείωνε στο ελάχιστο τις ευλογίες που δόθηκαν στους ανθρώπους.

Η Παραβολή των ταλάντων φέρνει φως, γνώση και ειρήνη στις ψυχές μας. Μας **ενθαρρύνει να μην είμαστε αργοί στην εκτέλεση του έργου για το οποίο μας έστειλε ο Κύριος στην αγορά αυτού του κόσμου. Ο χρόνος περνάει πιο γρήγορα κι από το γρηγορότερο ποτάμι. Σύντομα - το επαναλαμβάνω, σύντομα - θα μας εύρει το τέλος τού χρόνου. Κανένας δε θα μπορέσει να γυρίσει πίσω από την αιωνιότητα για να πάρει αυτό που έχει ξεχάσει και να κάνει αυτό που άφησε άφτιαχτο. Γι' αυτό ας βιαστούμε, ας κάνουμε χρήση του χαρίσματος που μας δόθηκε, το ταλέντο που μας δάνεισε ο Κύριος των κυρίων.**

Δόξα και αίνος στον Κύριο Ιησού Χριστό για τη θεία αυτή διδαχή Του, μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, την ομοούσια και αδιαίρετη Τριάδα, τώρα και πάντα και στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

(Απόσπασμα από το βιβλίο «ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟ Β' – ΟΜΙΛΙΕΣ Ε' Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς», Επιμέλεια – Μετάφραση: Πέτρος Μπότσης, Αθήνα 2013)

Συνιστούμε ανεπιφύλακτα στους επισκέπτες της ιστοσελίδος μας το εξαιρετικό βιβλίο με τις ομιλίες του Αγ. Νικολάου Βελιμίροβιτς: